Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 164. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го ВЕРЕСНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 1, 1981 No. 164. VOL. LXXXVIII

Митрополит Мстислав відвідав Каліфорнію

Лос Анджелес, Каліф. (О. Захарів). — Протягом теплих днів 14-18 серпня ц.р. українські православні громади Лос Анджелесу та Сан Дієго гостили Первоієрарха Української Православної Церкви Митрополита Мстислава.

Під час свого короткого неофіційного характеру побуту Владика Мстислав зустрічався із активом й членами управ місцевих українських православних церков св. Андрія Первозванного й Св. Володимира та їхніми настоятелями о. прот. Степаном Галиком і прот. Петром Маєвським.

Владика всяв участь у недільній Богослужбі в церкві св. Андрія Первозванного, у якій також captured служив настоятель громади Сан Дієго о. Лев Порендовський.

Прибувши до Сан Дієго, Митрополит оглянув новопридбану українську православну церкву св. Покрови, зустрінувся із своїми давніми приятелями ветеранами Визвольних Змагань подружжям Миколою і Лідією Гадзяцькими, інж. Леонідом Романюком та управою й сестрицтвом місцевої церковної громади. Не оминув Владика нагоди оглянути Українську Хату в знаному Балбоа Парку, вписавши свою похвалу й признання у книзі відвідувачів.

18-го серпня Митрополит залишив місто Лос Анджелес у зворотній дорозі до Бавнд Бруку, звідкіля 20-го серпня відлетів до Лондону в Англії на інтронізацію єпископа Анатолія. Після Англії Владика плянує відвідати Швайцарію.

Флоріо виявляє прихильність до етнічних груп

Пассейк, Н. Дж. (Т. Кардашинець). — „Я зроблю все, що у моїх спроможностях, щоб стейт наш у повному обсязі визнав суботні етнічні школи", — запевнив кандидат на губернатора стейту Ню Джерзі від Демократичної партії Джеймс Флоріо зібраних приблизно 200 осіб, тут у Польському Народному Домі в понеділок увечері, 24-го серпня цього року.

Джеймс Флоріо

На зустріч з конгресменом Дж. Флоріо, що її влаштував Східньоевропейський Демократичний Кокус, прийшли українці, поляки, білоруси, росіяни, мадяри й інші. Серед українських представників були д-р Богдан Витвицький, голова, і Каміля Смородська, заступник голови СЕДКокусу; голова американсько-української організації з Пассейку Іван Хромко та її секретар Павло Войнів, голова такої ж організації з Мейплвуду-Нюарку — д-р Нестор Олесницький, з Округи Ессекс — Віктор Лапушняк та інші Із запрошених представників організації були присутні голова ООЧСУ, Відділ Пассейк, д-р Мирослав Бих, п-і Ольшанівська, голова Окружної Ради СУА.

Конгресмен Флоріо, кількакратно наголошуючи величезний вклад етнічних груп у життя стейту Ню Джерзі, що є „стейтом етніків (25 відсотків всього населення)", підкреслив, що в разі його вибору, він буде „першим етніком" — губернатором. Флоріо є італійського походження. Говорячи із признанням про велике значення суботніх шкіл різних національних громад стейту, він назвав їх „антидотами занепаду у вивченні різних мов". Мова йде, адже, не тільки про акредитацію цих шкіл, що дотепер були лише мовними інституціями та служили для зберігання культури і спадщини окремих етнічних груп, сказав Дж. Флоріо, в економічних і національних інтересах ЗСА визнати акредитацію цим школам, які, навчаючи мови, можуть грати велику допоміжну ролю, зокрема у експорті країни. Поділився він і своїми плянами про заснування етнічного центру в Ню Джерзі, що був би наглядним доказом усіх досягнень і вкладу у життя стейту етнічних груп, а в

(Закінчення на стор. 3)

Боротьба в Польщі перейшла у площину взаємного обвинувачення

Варшава, Польща. — Політичні аналітики і спостерігачі, які слідкують за розвитком подій в Польщі кажуть, що боротьба між урядом і вільною профспілкою „Солідарносьць" перейшла у площину взаємного обвинувачення.

Наприклад, перший секретар Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії Станіслав Каня, не зважаючи на погодженість профспілки поновити розмови на тему доступу зорганізованого робітництва до засобів масової інформації, обвинуватив Леха Валенсу і очолювану ним профспілку, що вона веде „підривну діяльність".

Крайовий Комітет профспілки „Солідарносьць" перестеріг натомість уряд і компартію, що якщо вони й далі недопускатимуть профспілку до телевізії і радіо та конфіскуватимуть нелегальним способом її видання, друкарі проголосять шестиденний страйк.

Доступ профспілки до засобів масової інформації був між іншим причиною поновного загального напруження між робітництвом і урядом і є тепер одною з найбільш актуальних тем дискутованих не тільки на нарадах уряду, але також на засіданнях усіх відділів профспілки. Ця тема, очевидно, буде головною під час заповідженого на 5-го вересня з'їзду незалежної профспілки. До речі активісти профспілки домагаються від уряду, щоб телевізія і радіо передавали безпосередньо зі залі з'їзду усі справи, які будуть темою обговорення делегатів профспілки. Уряд не погоджується з такою вимогою, бо це, на думку політичних спостерігачів, поширило б ідеї профспілки серед народу ще більше.

Рівночасно примас Польської Римо-Католицької Церкви Йосеф Ґлемп апелював до керівників телевізії і радіо, щоб вони зустріли побажання робітництва на „пів дороги" і щоб уряд старався позитивно полагодити цю справу без шкоди для економії і польського престижу. Архиєпископ Глемп між іншим підкреслив, що уряд є потрібний тільки тоді, коли він служить власному народові, а не тільки одній його групі. Своє побажання Примас повторив пізніше у своєму зверненні до вірних на Ясній Горі в Ченстохові, де він відправляв архиєрейську Службу Божу у зв'язку зі святом Матері Божої. В цій службі Божій брало участь понад 200,000 осіб.

Коментуючи заповіджений вільною профспілкою шестиденний страйк друкарів і поліграфістів, С. Каня перестеріг: „не допустимо до жадної акції, яка має за завдання спаралізувати засоби масової інформації. Комуністична партія не скривається з тим, що ці засоби є її опертм і ми робитимемо все, що буде в наших силах, щоб перешкодити страйкові".

Каня також загально говорив про триваючі неспокої в Польщі, які можуть допровадити до погіршення політичної і економічної ситуації.

Конфлікт набирає також політичного характеру. Газета „Жолнєж Вольносьці" закинула вільній профспілці, що вона вимагає знесення совєтського пам'ятника, який символізує тісний зв'язок між польськими і совєтськими збройними силами. „Солідарносьць" категорично відкинула обвинувачення кажучи, що домагалася тільки пересунення на кілька метрів пам'ятника, а не його знесення.

Такі й подібні випадки, — твердять західні дипломати, — творять сьогоднішню атмосферу у Польщі.

Тяжкі бої в Анголі

Люанда, Анголя. — Офіційні джерела Анголі подають щораз дальші інформації про наступ південно-африканських військ на півдні провінції Анголі. Південно-африканські відділи, які вийшли з Намібії посуваються двома колонами на північ, здобуваючи щораз нові міста й населені пункти. Згідно з повідомленнями анґольського інформаційного агентства Анґоп, анґольські відділи ставлять південно-африканським напасникам завзятий опір.

Агентство Ангоп подало до відома, що анґольські частини знищили один південно-африканський танк і зістрілили один гелікоптер. Другого дня наступу, як подають анґольські джерела, південно-африканські літаки збомбили місто Кагама, яке лежить майже 200 кілометрів на північ від кордону. Ще заскоро робити припущення про включення кубинських відділів у бойову акцію проти південних африканців. Анґольські джерела вже натякають на те, підкреслюючи, що єдиним завданням кубинського експедиційного корпусу є оборона сучасного уряду Анґолі та допомога йому в упорядкуванні країни. Офіціоз кубинського уряду у Гавані, столиці Куби щоденник „Ґранма" заявив: „Якщо південно-африканські колони дійдуть до ліній, що їх боронять кубинські інтернаціональні комбатанти, наші відділи, виконуючи обов'язки солідарности з братньою республікою Анґолі розпічнуть акцію з усіма доступними їм засобами".

Південно - африканські джерела повідомили, що в перших п'яти днях згинули принаймні 240 ангольських вояків. Так само високе є число вбитих партизан СВАПО. В місті Ксангонго південно-африканські літаки в часі бомбової атаки скинули бомби на будинок, у якому була совєтська військова місія. В ній працювали 27 росіян, в тому 20 чоловіків і 7 жінок. Вони покинули місто перед бомбленням бо південно-африканське командування попередило, що буде бомбова атака й візвало цивільне населення до евакуації.

(Закінчення на стор. 3)

ПРЕЗИДЕНТ І ПРЕМ'ЄР ІРАНУ ВБИТІ В БОМБОВОМУ ЗАМАХУ

Теґран. — У бюрі недавно найменованого прем'єра Ірану Мохаммеда Джавада Багонара вибухла бомба великої сили. П'ять осіб було вбитих, а коло 15 поранених. Між ними — прем'єр а також недавно обраний президент Махоммед Алі Раджай.

Міністер Бегзад Набаві, один з найбільш впливових членів кабінету, подав інформацію: „У бюрі прем'єра було 14 до 15 осіб. Декілька з них вийшло власними силами, бо їх поранення не були великі. Інші зазнали важких поранень і їх забрано до шпиталю. На жаль, серед тих останніх знаходяться президент і прем'єр. Лондонський „Таймс" у власній телеграмі з Теґрану повідомив, що, можливо, між убитими є прем'єр Багонар, що опісля офіційні чинники Ірану потвердили, додаючи, що президент також загинув.

Негайно після замаху предсідник парляменту Гоятолісллям Гашемі Рафсанджані скликав нараду уцілілих членів кабінету. З наради не подано ніякого офіційного комунікату, ані вісток до преси. Зате після наради Рафсанджані виступив по радіо і виголосив успокоюючу промову. На кінці промови він заявив, що, не зважаючи „на ці неприємні події, ісламська революція триватиме далі, а її керівники завжди були і є готові на такі випадки".

Дотепер ще не відомо, хто виконав останній замах. Найбільший перед тим бомбовий замах виконала революційна ліва ісламська організація Муджагедін-і Хальк, лідер якої Массуд Раджаві перебуває у Франції, після втечі літаком разом з попереднім президентом Абольгассаном Бані-Садром за кордон. У попередньому замаху на головну квартиру Ісламської республіканської партії загинули 74 провідні в тій партії діячі, а між ними голова партії і друга після аятолли Хомейні особа в Ірані Мохаммед Бегешті.

Довідавшись про замах, колишній президент Бані-Садр видав звернення, в якому висловив своє задоволення з успіху замаху та заповів, що „перемога недалеко".

Москва поширює наклепи на ЗСА

Рим, Італія. — Відчуваючи, що їм ґрунт швидко обсувається під ногами, російська дипломатична служба, засоби масової інформації та цілий агітаційно-пропагандивний апарат, який розбудований до крайніх меж, розпочали кампанію наклепів на американський нарід. Одним з найгірших виявів тієї кампанії є совєтські публічні натяки, що за атентатом на папу Римського стояли американські чинники.

У виданні совєтської амбасади в Римі „СССР сьогодні" появився артикул коментатора інформаційного агентства „Новості" у Москві, Владіміра Катіна, в якому автор наперед пробує доказати, що між поглядами Ватикану і особисто Папи Римського Івана Павла II та офіційним Вашінґтоном є глибокі й непроходимі різниці. Різниці ті обнімають в першу чергу справи Близького Сходу, а головно ізраїльсько-палестинського конфлікту, але тим вони не обмежуються, а навпаки на інших відтинках є вони не менше різкі. Після того совєтський автор переходить до тверджень, що замах на Папу Римського виконаний скрайньо правими організаціями. А на вершку американської політики, в уряді, Конгресі тощо тепер є такі самі скрайньо праві елементи. Ті елементи дуже негодують на сучасну політику Ватикану. Особливим речником тих елементів є американський посол при Ватикані Вілліям Вилсон. Артикул совєтського пропаґандиста Катіна опублікований в офіційному виданні совєтської амбасади кінчається так:

„Всі ті речі разом являють собою безсумнівне політичне підґрунтя, на якому мав місце випадок спроби вбивства голови Католицької Церкви".

В Америці

СІРГАН Б. СІРГАН, ЯКИЙ ВИКОНАВ АТЕНТАТ на сенатора Роберта Ф. Кеннеді в 1968 році, заявив в інтерв'ю, переданому опісля телевізійними станціями, що його наставлення і його політичні переконання дуже змінилися, він є „іншою людиною" і тому йому належиться звільнення на поруку в 1984 році. Сірган перебуває тепер у в'язниці в Каліфорнії і у вересні 1984 року він мав би право вийти на волю, але стейтовий прокуратор вніс прохання до суду, щоб суддя змінив це рішення, бо, мовляв, 37-річний палестинець погрожував вбити сенатора Едварда Кеннеді, як тільки вийде на волю. В інтерв'ю, однак, він категорично заперечив висунені проти нього закиди, кажучи, що „я не бажаю нікому ніякого зла".

ЗАГАЛЬНО СПОДІВАЮТЬСЯ, ЩО В З'ЄДНАНИХ Стейтах Америки різко спаде приватна жертвенність на різні харитативні, культурні і виховні цілі у зв'язку зі зміною у податковому законі, який передбачає, що великих пожертв на згадані цілі не можна буде відтягати від податку. У З'єднаних Стейтах Америки діють під сучасну пору понад 300,000 неприбуткових організацій, які користувались добровільними пожертвами, що досягали часом 20 й більше більйонів долярів річно. У ЗСА, кажуть аналітики, взагалі широко розвинена філянтропія, яка дуже допомагала багатьом організаціям займатися корисною допомоговою й іншою діяльністю.

КАНАДСЬКІ КОНТРОЛЕРИ ЦИВІЛЬНОГО летунства винесли пропозицію, щоб канадський уряд наказав припинити усі полети з Канади до З'єднаних Стейтів Америки і навпаки, бо, мовляв, у зв'язку зі страйком американських контролерів, полети починають бути небезпечними з наряженням життя обслуги і пасажирів. Очевидно, федеральний канадський уряд категорично відкинув таку пропозицію канадських контролерів, як безпідставну. Недавно речники американського Уряду запевнили, що повітряні шляхи абсолютно безпечні і немає жадної загрози для пасажирських літаків.

НЕГРИТЯНСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ МАЄ БІЛЬШЕ довір'я до федерального Уряду у Вашінгтоні, але менше до самого президента Реґена і його найближчих співробітників. Чорні залишилися, — як твердять опити переведені „Ню Йорк Таймсом" і Сі-Бі-Сі Нюз, — лібералами і демократами. Натомість біле населення стає більш консервативне і ряди Республіканської партії та її симпатиків значно збільшились в останньому часі. Лібералізм негритян обмежується однак до економічних проблем і не поширюється на ідеологічні справи чи закордонну політику. Чорні навіть менше цікавляться такими речами, як наприклад, аборти, привернення молитви в публічних школах тощо.

МИКОЛА ГОРБАЛЬ НАПИСАВ СТАТТЮ „ПРАВО НА ЗАХИСТ"

Гельсінки (УІС „Смолоскип"). — На Захід дісталися два документи, що відносяться до зфабрикованої справи Миколи Горбаля, який був засуджений 21-го січня 1980 року на п'ять років ув'язнення. Це документ під заголовком „Право на захист" і заява М. Горбаля громадському обвинувачувачеві В. Цехмайструку. У цих документах М. Горбаль детально розкриває, як було зфабриковано його „справу" про спробу „насильства" і як відбувалася розправа над ним.

Микола Горбаль

Нижче подаємо кілька уривків з документу „Право на захист" в перекладі на українську мову

„...Людина повинна бачити хоч якусь змогу для свого захисту, в протилежному випадку вона обернеться в жалюгідне і страшне творово. Людина повинна мати право оборонятися. І як би її не позбавляли того права, вона буде шукати нових способів захищатися, щоб зберегти в собі те, що у ній людське і Боже.

За півроку до того, як мене сховали в тюрму, був заарештований мій добрий приятель Юрій Бадзьо. Його звинувачували в написанні книги „Право жити". Це, як я розумію, повинна була бути фундаментальна аналіза теперішнього становища української нації. Я не бачив тієї праці, не знайомий з її змістом, Юрій був настільки обережний, що не показував її навіть мені. Але невсипуще око КҐБ вилучили книжку ще в рукописному виді, а його жорстоко покарали, щоб не добивався права жити. Розправа над Юрієм — це лише ще одне цинічне підтвердження того, що українці позбавлені майбутнього, не мають права жити. А я, поки ще живий українець, домагаюся права на захист. По аналогії з працею Юрія Бадзя, я, висловлюючи глибоку повагу до її автора, називав свою невелику статтю „Право на захист".

Я все ж прийшов до переконання, що у будь-яких життєвих ситуаціях невільно допустити брехні, неправди — скільки це не коштувало б. Останнього часу я очікував якоїсь провокації і знав, що можуть арештувати, обвинувачуючи в будь-чому. Але я не міг і подумати, що зфабрикують таке жорстоке звинувачення. Я почував себе утопленим у болоті брехні. Хоч і бачив я привиди, але не міг уявити, що влада дійде до такого нахабства і цинізму. І тільки чесний і відважний адвокат міг розкрити очевидну фабрикацію справи, яка клеїлась грубо, спішно і цинічно. Я домагався адвоката, тому що все ж надіявся, що зможу передати рідним і знайомим, що наді мною вершиться несправедливість. Але все вийшло навпаки, тому ще задовго до арешту я був засуджений. Тепер всі в цій ділянці повинні бути проти мене. І перше, що я сказав рідним (котрих пустили лише на зачитання вироку, хоч процес був відкритий), що найпідлішу ролю у цій комедії відіграла адвокат Васютинська. Тепер я би цього не сказав, бо й вона до деякої міри жертва...

І знову я сам-на-сам зі своїми невтішними думками в кошмарі тюрми. Від свісі цієї гидоти і власної немічі чую таке душевне пригнічення, що починаю побоюватися за свій глузд. Не боюсь признатися, що ще ніколи не переносив таких глибоких страждань. Були хвилини, коли самогубство являло з себе одиноке спасіння від цих страждань. Всі спроби, за які тільки можна взятися для захисту своєї правоти, неочікувано оберталися проти мене. Лише свідомість, що моя розпука запланована нелюдами, заставляє триматися з останніх сил. Хоч знаєш, що все, що попереду, набагато страшніше, але що робити? В камері мені всі співчувають, але потішити ніхто не може. Звичайно мені говорять: „Ну, що тобі сказати, Коля, всі ті слідчі, прокурори, адвокати, судді, міліція — одна банда; що захочуть, те і зроблять з тобою..."

Може бути, що спроби захиститись виглядають смішними, тим більше, що моя доля від того не стане легшою. А тепер, у таборі, зовсім наївно будь-кому доказувати винний ти чи ні. Адміністрації все байдуже, у неї свої репресивні функції... Так що все „совершилось". Неси свій хрест. Кожному — своє. Я не чую гніву до адвокатів, свідків, суддів прокурорів. Бож наївно шукати захисту у цьому безбожному світі. І все ж людина повинна протистояти злу. Бог саме для цього дав їй волю".

У світі

АМЕРИКАНСЬКІ ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ висловили здивування з непередбачуваного ними успіху останньої конференції президента Єгипту Анвара ель-Садата з прем'єром Ізраїля Менахемом Беґіном. А ще більше незадоволена американська преса й інші засоби масової інформації, які передбачували фіяско у висліді тієї конференції, хоч сталося зовсім навпаки. Американські чинники підкреслюють, що ЗСА є третім рівним партнером у полагодженні ізраїльско-палестинського конфлікту, а тепер їхніх дипломатів взагалі не притягнено до розмов, а навіть не повідомлено про пляни обидвох сторін. Беґін і Садат не лише договорилися до чергової конференції, що має початися в Каірі 23-го вересня ц. р., але також устійнили дальшу процедуру в справі звільнення Ізраїлем решти Синайського півострова та створити чотири комісії, які мають приготовити пляни й засоби для дальшої нормалізації й поглиблення відносин та співпраці між Єгиптом і Ізраїлем.

ПОВЕРНУВШИСЬ З ЄГИПТУ ЗІ СВОЄЇ ЗУСТРІЧІ з президентом Анваром ель-Садатом, прем'єр Ізраїля Менахем Беґін відбув у Єрусалимі інтерв'ю з представниками засобів масової інформації, на якій він подав деталі про вислідии розмов, відбутих в Єгипті в часі його перебування у літній резиденції президента Садата під Александрією. Він також повідомив, що палестинські збройні сили на терені Ливану порушують заключене недавно перемир'я, але покищо Ізраїль не буде реаґувати на це. На запит у справі підтримки християн у Ливані, проти яких воюють мусулмани та ліві угрупування Беґін заявив, що Ізраїль допомогу християнам і їхній міліції дає, але наказувати не може. Навпаки, вони підкреслюють, що під політичним оглядом вони є зовсім суверенним чинником, який не приймає нізвідки доручень.

ПОНАД 800 ОСІБ ВЗЯЛО УЧАСТЬ В СОЮЗОВОМУ ДНІ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ

Філядельфія, Па. (с.г.). — Союзовий День, що відбувся заходом Окружного Комітету Філядельфійської Округи в неділю, 16-го серпня, на посілості УСОсередку „Тризуб" в Горшам, був під кожним оглядом одною з найбільш успішних імпрез у цьому вакаційному часі.

Не зважаючи на химерну погоду понад 800 осіб з різних околиць прибули на „Тризубівку", а між ними поважне число молоді і дітей, підтверджуючи, що громадянство респектує заслужену установу УНСоюз, а також всіх манить чудова посілість „Тризуба", що є гордістю української громади Філядельфії й околиці.

Союзовий День розпочато о годині 1-ій по полудні піднесенням американського й українського прапорів, а відтак голова Комітету свята Степан Гавриш привітав всіх присутніх гостей, а між ними членів Головного Уряду УНСоюзу. Екзекутивний Комітет на святі заступав головний організатор Василь Оріховський. Від Контрольної Комісії був д-р Богдан Гнатюк.

Коротко на святі був колишній головний предсідник УНС, а тепер почесний член Головного Уряду Йосип Лисогір з дружиною Марією. Були гості з Ню Йорку, а саме головний радний і голова Метрополітальної Округи Микола Хоманчук з дружиною Наталією. Головна радна і голова сусідньої Округи Лігай Веллі Анна Гарас прибула майже зі всіма секретарями і членами тієї Округи. Був присутнім головний радний Іван Одежинський. Колиску народження УНСоюзу, а саме Округу Твердого Вугілля заступав голова Тимко Бутрей; писемний привіт Комітет одержав від голови Округи Пассейк Івана Хомка.

Слід згадати, що голова Комітету С. Гавриш, спеціяльно вітав Миколу Бойчука, який як головний радний УБСоюзу і голова Округи прибув на це свято з іншими членами Управи.

В мистецькій частині присутні мали нагоду перший раз вітати в околиці Філядельфії танцювальний Ансамбль з Українського Клюбу св. Михаїла у Фреквіллі, Па. Це діти третього і четвертого покоління і тому щедро оплесками нагороджували їх за гарно виконані танці. Директором і душею танцювальної групи є Марія Генчер, а учителем танців є Любомир Гентіш.

Як звичайно в програмах таких Днів, бувають різноманітні розваги, включно з виграшками вартісних нагород. Для танцюючих українські мелодії грала відома оркестра „Кавалєри" з Філядельфії. Для найменших несподіванки приготовив заступник голови Округи інж. Іван Скіра. Були також представлені Союзові піонери, а міжними найстарший почесний голова Округи Лігай Веллі, та заслужений громадський і політичний діяч Михайло Колодруб, якому в вересні сповниться 90 років життя. Він є дальше активним союзовцем. Під час церемонії представлення піонерів, голова Комітету також представив всіх позамісцевих секретарів, як гостей так і філядельфійської Округи.

За успіх Дня належиться подяка і признання всім місцевим союзовцям, які були заанґажовані в його влаштуванні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. —
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Великі наслідки малих причин

У всесвітній історії маємо чимало прикладів, як із розмірно малих причин приходило до великих міжнародних зударів. Вбивство австрійського наступника престолу архикнязя Франца Фердинанда і його дружини в Сараєві у Боснії сербським студентом Гаврилом Прінчіпом 28-го серпня 1914 року стало безпосередньою причиною Першої світової війни, дармащо справжніми причинами була ривалізація між Австро-Угорщиною та Росією за впливи на Балканах і ривалізація між Німеччиною й Англією за панування на морях. Друга світова війна вибухла із ще меншої безпосередньої причини — спору між Німеччиною і Польщею за Данціг (Ґданськ) — хоч дійсною причиною було зговорення двох імперіялізмів, російського і німецького, щоб поділити між собою ввесь світ. Для вибуху великого зудару досить маленької безпосередньої причини, якщо існує вже напружена міжнародна ситуація і якщо дозріла думка про потребу чи невідхильність зудару.

Коли в минулому тижні, докладно 19-го серпня, два американські військові літаки-джети збили над Середземним морем два лівійські літаки совєтської продукції, то це могло було стати безпосередньою причиною великого східньо-західнього зудару, якщо обидві сторони, Захід з Америкою у проводі та большевицький Схід, не здавали б собі справи, що війна в атомовій добі — це катастрофа, якої не можна стягати на себе і на все людство з будь-якої безпосередньої причини. Між СССР і ЗСА існує перманентний конфлікт, спричинений російсько-большевицьким імперіялізмом, якому нема стриму у щораз дальшому поширюванні своєї „сфери впливів". І тому логічно мусить прийти швидше чи пізніше до зудару, якщо раніше не розвалиться імперія в наслідок якихось інших причин, наприклад, від її внутрішніх труднощів чи в наслідок вибуху протисовєтського спротиву у будь-котрій сателітній країні, що доведе до так званої „ланцюгової реакції" — поширення бунту на всі поярмлені Москвою країни. Покищо інцидент над Середземним морем прийнято і у Вашінґтоні і у Москві як маловажний епізод. Цікаво, що хоч Москва є протектором президента Лівії полковника Муаммара Каддафі, підтримуючи його доставами зброї і всякого виряду, заохочуючи його до активного міжнародного тероризму і співпрацюючи з ним у цьому ганебному ділі, кремлівські володарі рішили взагалі не давати ніяких власних коментарів до збиття літаків — умити руки і подати у своїй пресі, радіо і в телебаченні короткі повідомлення з Тріполі і з Вашінґтону.

Зате з американської сторони пішла на адресу лівійського диктатора негайна і ясна пересторога. Зробили її секретар оборони Каспер Вайнберґер і державний секретар Александер Гейґ, а через день сам президент Роналд Реґен сказав, що Америка буде негайно відповідати збройно на всяку подібну провокацію. Нема сумніву, що це була провокація з боку лівійських летунів, які напевне діяли за наказами згори, бо коли той зудар американських і лівійських літаків відбувся у віддалі 60-ти кілометрів від берегів Лівії, то не могло бути мови про порушення американцями лівійського повітряного простору. До злегковаження цього інциденту в світі напевне спричинилася і сама неповажна особа лівійського диктатора, арабського екстреміста, розсвареного з усіма поміркованими арабськими державами, включно з Марокко, Тунісією, Єгиптом, Йорданією і Савді Арабією. Муаммар Каддафі — це одна з тих постатей сучасного світу, які тим часом роблять клопіт світові, але які напевне в недовгому часі зникнуть із міжнародної сцени. До тих належить і аятолла Хомейні, який вважає, що він „святий чоловік", місією якого є зберігати „чистоту" мусулманської віри, а свою „святість" він доказує щораз дальшими розстрілами невигідних йому земляків.

Але інцидент над Середземним морем повчальний і цікавий з різних аспектів. Він доказує ще раз, що несподіванка є реальним чинником у політиці. Кожної хвилини може статися щось таке, що стане безпосередньою причиною великих міжнародних наслідків. Далі, той інцидент доказав, що у світі існують у різних його пунктах приповідкові бочки пороху, які можуть кожної хвилини з будь-якої дрібної причини вибухнути й огорнути ввесь світ полум'ям. Цей інцидент доказав теж, що американська Шоста фльота на Середземному морі — це реальна могутня збройна сила, і що таку ж збройну силу репрезентують на різних морях інші американці — горді її носії.

Іван Кедрин

ГРОМАДСЬКІ ВЛАДИКИ

Коли хтось, маючи на увазі два неґативні явища — ситуацію у Державному Центрі УНР у наслідок злощасних декретів Президента та XIII Конгресу Українців Америки з накиненням громаді „влади" тільки одного політичного середовища, коли хтось твердитиме на цій підставі що „все" в нашій громаді зле, то він не має рації. Це був би дуже односторонній, несправедливий і неправдивий підхід.

Українська громада в масі здорова, що найкраще доказала реакція громадської думки на згадані дві події, які в'яжемо тут тому, що їхнє праджерело, їхній характер та їхні наслідки ті самі чи, пак, дуже подібні. Але український нарід в Україні та українські люди в діяспорі, хоч уболівають над створеним тими подіями розгардіяшем, живуть, працюють, творять далі непроминальні культурні цінності, плекають і далі ту саму самостійницьку державницьку думку і не виреклися тих основних цілей і місій, що їх мають українські поселення серед чужомовного світу. На найпершому місці позитивів українського вільного світу треба поставити Церкву чи, пак, Церкви — їхню розбудову, їхні організаційні осяги та їхній тісний і нерозривний зв'язок з усією громадою — за світлою традицією минулого, в якому Церква і нарід були одно, бо Церква не може існувати без народу, а нарід не може існувати без Церкви.

Ці й подібні думки насунулись наче автоматично з вісток, що українська католицька ієрархія збагатилася на ще одного владику Єпископа-помічника Митрополита у Філядельфії, о. шамб. Роберта Москаля. Це добра, це радісна подія. Новий Владика побільшив гурт українських Владик-громадян. Новий Владика на митрополичому престолі у Філядельфії — пластун, який не цурається тієї своєї молодечої минувшини. У Стемфорді й у Чікаґо маємо Владик, які вже вславилися своїм організаторським талантом та своїми тактом і хистом співпрацювати з українською громадою. Митрополит Української Католицької Церкви у Канаді Максим відомий зі свого патріотичного підходу до всіх загальноукраїнських, а не тільки до сутоцерковних справ.

Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА є людина з великим громадсько-політичним досвідом і стажем та з подиву гідним організаторським хистом. Водночас всіх названих тут і неназваних Владик характеризує спільна відданість ідеї екуменізму не в теорії, а в практиці. Відвідини Митрополита Сулика у Бавнд Бруку та ревізита Митрополита Мстислава у Філядельфії, включно з такими нібито формальними подробицями, як їхні однакові камелавки на головах, — це був клясичний зразок такту і куртуазійного жесту, а їхнє проголошення, що обидві Церкви спільно відзначатимуть 1000-річчя Хрищення Руси-України — це мудрий, похвали гідний доказ їхньої свідомости, що християнізм стоїть вище окремих обрядів та що український християнізм пережив татарську навалу і спроби латинізації за шляхетсько-єзуїтського панування, і спроби змосковщення за царських „прокурорів Святішого Синоду" (насправді, обрусительних урядовців), включно до „скасування" Берестейської Унії большевиками.

Новопризначений Єпископ-помічник у Філядельфійській епархії о. Роберт Москаль особливо дав себе пізнати як надзвичайно тактовна громадська людина під час свого однорічного урядування, як екзекутивний віцепрезидент Українського Конґресового Комітету Америки. Головуючи на засіданнях Крайової Ради, він так вміло і вдало керував зборами, що ніколи не дійшло до конфліктів, до одностороннього майоризування, а завжди до компромісового погодження. Не можна собі просто уявити, щоб за головування о. Р. Москаля могло відбутися таке засідання, яким було перше засідання Крайової Ради, коли він о. Р. Москаль, передав провід своєму наступникові. Не можна собі уявити, щоб він міг допустити до того, що присутніх заскочено несподіваним вставленням до денного порядку — без попередньої ухвали Екзекутивою — „справи генерала Григоренка" та щоб за його головування можна було б прийняти тодішнє засудження „концепції" генерала Григоренка, висловленої в одній газетній статті, без відчитання цієї статті, без звернення уваги, що кожний має право на свої погляди на існуючі у світі події, та що на газетну статтю можна (треба) відповісти газетною статтею, а не постановами УККА, статут якого визначає зовсім інші цілі і завдання; не можна уявити собі, щоб о. Москаль міг би так безцеремонно з потоптанням усіх правил ведення зборами переходити до денного порядку над усіма компромісовими пропозиціями та над виступами поважних представників поважних членських організацій УККА. Оте перше засідання Крайової Ради УККА під головуванням наступника о. шамб. Москаля, якому придивлявся автор цих рядків, як дивовижному видовищу, було започаткуванням кризи, яка тягнеться по нинішній день.

Американські й канадські Владики-громадяни уболівають станом цієї кризи у громаді ЗСА, і це під їхнім безпосереднім впливом відновлено переговори про ліквідацію кризи і про відновлення правопорядку в зорганізованій українській громаді в Америці. Це шляхетна спонука Владик, дармащо дійсність не

(Продовження на ст. 3)

Ярослав Гайвас

ТАЛАНТ НА СЛУЖБІ ВОРОГА

I

В Москві закінчився VII З'їзд письменників СССР. З'їзд цей замість стати кузнею нових ідей і нових здобутків у літературі, замість штовхати робітників пера до нових дерзань і звершень, став, як це завжди було й дотепер, форумом для стерильного повторювання давно відомих самообманів та для похвал комуністичній монопартії та її лідерам. У цій акції чималу ролю зіграли й деякі талановиті люди з України, які „за миску сочевиці" проміняли свій талант і запродали свою совість.

З'їзд не посоромився прийняти, очевидно, одноодушно й „бурхливими аплодисментами" резолюцію, яка є взором сервілізму і забріханости. Мільйони людей в СССР читали графоманські опуси Леоніда Брежнєва й мають свою власну думку про них, про їхню літературну вартість, про їхню безвартісність взагалі. Але це зовсім не перешкодило зібраним на з'їзді літераторам проголосити: „Високим орієнтиром в усій ідейно-творчій діяльності літераторів є видатна трилогія Л. І. Брежнєва 'Мала земля', 'Відродження', 'Цілина' ".

Очевидно так само бездушно і бездарно з'їзд висловив своє відношення до комунізму, комуністичної партії і всіх тих ідолів партійних, які вели народи, поневолені в СССР, у важке, безвихідне становище. Як на всіх інших форумах і при всіх інших нагодах з'їзд письменників повторив кліше: „Гаряче схвалюючи і всіляко підтримуючи історичні рішення XXVI з'їзду КПРС, письменницький форум Країни Рад від імені всіх братніх радянських літератур одностайно заявляє про свою непохитну відданість ідеям марксизму-ленінізму, великим ідеям Комуністичної партії, закликає всіх радянських літераторів віддати свій талант, творче натхнення і майстерність справі комуністичного будівництва, справі миру, співробітництва, прогресу."

Не про народне добро, не про піднесення духового і матеріяльного рівня його життя, не про його свободу й суверенність, але про „XXVI з'їзд" та „відданість ідеям марксизму-ленінізму, відсталим і затухлим, минулоторічним фразам, які виявили свою повну безнадійність в зустрічі з життям і його потребами. Не про людину, її ріст, її творчі погляди писали совєтські літератори свої резолюції, а про „комуністичну партію", ту партію, що мільйони й десятки мільйонів людей загнала в Сибір, в ҐУЛАҐ, в тюрми Че-Ка, ҐПУ, НКВД, КҐБ кинула на знищення; що спричинила не лише „дефіцит" харчів, взуття, вбрання й мешкальної площі, але породила найбільший і найжорстокіший, а до того ніде й ніколи небувалий „дефіцит" населення. Совєтський Союз втратив і стратив мільйони й мільйони людей завдяки комунізмові й комуністичній партії, і всі ті поети й письменники, критики й філософи, які зібрались на VII з'їзді, побоялися словом згадати, де ділися мільйони людей, що повинні між ними жити, творити, мати своїх нащадків!

Зате, очевидно, не забракло в резолюціях цинічної неправди про причини напруження у світі та небезпеки війни. Совєтський Союз, єдиний у світі зі своїми сателітами, організує й приготовляє малі війни й велику війну, але несовісні робітники пера, зібрані на VII з'їзді пишуть: „Різке загострення ідеологічної боротьби на міжнародній арені, загроза мирові, що йде від найбільш оскаженілих кіл імперіялістичної реакції, накладають особливу відповідальність на художників слова. Підступам проповідників 'холодної війни' від американських 'совєтологів' до маоїстських послідовників, усім тим, хто зводить люті наклепи на соціялістичну дійсність і радянський спосіб життя, необхідно протипоставити правду розуму."

Література, справжня література — це мистецьке розкриття життя народів і людини, їхнього труду, здобутків і невдач. Про це має писати письменник і це має оспівувати поет. Колись у старовині недозріла до своїх завдань людина вигадала собі „золотого тельця", якому вона кланялася, приносила жертви, в його ім'я хотіла лаштувати своє життя. Все це закінчилося остаточно невдачею, але скільки жертв коштували ці мандрівки по бездоріжжях!

Сьогодні ролю „золотого тельця" зайняла доктрина комунізму. І замість будувати й розбудовувати життя, підносити його рівень, визнавці цього нового тельця „будують комунізм". Ясне, що всі ці спроби й експерименти скінчаться так само, як спроби давніх лжепророків. Але які великі жертви понесли та ще й далі несуть за це народи!

В СССР також говорять про нарід і людину. Поминаємо вже той абсурд, який вигадали комуністичні лжепророки про „совєтський народ" і „совєтську людину". Всупереч тому, що народи створили на протязі тисячоліть свого існування та свого труду, комуністи хочуть створити якусь свою „Вавелонську вежу народів", будівництво якої скінчиться тим самим крахом, яким скінчилося безглуздя побудови першої „вежі", про яке мова в Біблії.

Совєтські літератори бачать і представляють

(Продовження на ст. 3)

З господарського життя

Французький уряд президента Франсуа Міттерана рішив піднести відсотки від тепер видаваних державних кредитових паперів до 16.75. Є це небувало висока процентова стопа, яка не лише викликала загальне здивування серед господарських кіл Франції, але й має поважні наслідки на біржі цінних паперів. Зокрема піднеслися ціни вартісних паперів тих фірм, що мають бути знаціоналізовані урядом. Дотепер папери й акції таких фірм постійно падали в ціні. Тепер же їх публіка купує, бо коли вони мають бути виміняні на державні кредитові папери, а державні кредитові папери даватимуть такий високий відсоток, то кожен спішиться набути акції й інші цінні папери фірм, предбачених для націоналізації, бо ніякий банк не платить і не платитиме у Франції такої високої відсоткової стопи. Уряд заповів, що вже цієї осени розпічне переводити націоналізацію банків і 12 великих промислових комплексів.

В ЗСА популярні „війни цін" на різні артикули. Колись славні були „бензинові війни", коли конкуренційні оливні компанії обнижували свої ціни, щоб нанести шкоди своєму конкурентові, а конкурент, як правило, віддячувався тим самим, і починалася „війна". Таку „війну" публіка любила, бо з неї користала. Власне це була і є єдина „війна", яку громадськість любить. Але тепер вибухла друга подібна війна — „війна процентова" — між банками й ощадностевими установами. Ощадностеві інституції почали реклямувати 20,25,35, навіть 38 відсотків від вкладуваних тепер ощадностей у них. Очевидно, що в цьому є різні трюки. Насамперед зложені гроші мусять бути в цій самій інституції не менше одного року, а відтак відсотки 25,30,35 є дійсні тільки впродовж кількох тижнів, або одного місяця, тобто до першого жовтня; після того здепоновані суми будуть переведені на звичайні відсотки, які, одначе, також дуже високі, бо близько 20 у річному відношенні. Щадниці повідомляють, що їхні нові заходи принесли повінь нових вкладів до них.

Совєтський Союз і надалі закуповує збіжжя і корми в ЗСА. Совєтські жнива знову випадуть зле цього року. Минулого року були в деяких районах Совєтського Союзу завеликі дощі, які пошкодили жнивам, а цього року занадто посуха знову пошкодила жнивам і вони будуть, мабуть, нижче 200 мільйонів тонн. Отже треба буде купувати збіжжя й корми в більшій кількості, як передбачувано. Тому Совєтський Союз радо покористовується продовженням п'ятирічного договору, який саме тепер вигас, ще на один рік, і на тій підставі закуповує значні кількості збіжжя. На конто того продовженого договору Совєтський Союз уже закупив майже півтора мільйона тонн пшениці і кукурудзи, хоч шостий рік починається щойно 1-го жовтня. Загальна сума закупів може бути до восьми мільйонів тонн, а на більше треба буде окремого домовлення між урядами.

Окружний федеральний суд у Міннеаполісі, Міннесота, засудив відому американську фармацевтичну фірму „Джансон і Джансон" на 170,4 мільйона долярів кари за те, що ця фірма викупила патент на механічне втишення болю й стримала його продукцію, щоб не пошкодити продажеві своїх заспокоюючих біль медикаментів, на яких вона заробляє величезні мільйони. Винахідники машини подали справу до суду й виграли її. Очевидно, що фірма подасть апеляцію від цього присуду до вищого суду. Вона борониться тим, що в ніякому разі не хотіла притаїти некорисний для своїх ліків механічний засіб, але що він у деяких випадках діє, а в деяких ні, і невідомо, де є причина такої нерівномірної діяльности. Причина може бути в психічних мотивах, в автосуґестії тощо; а в такому разі фірма не може за це відповідати.

Цього року Велика Британія стає самовистарчальною в постачанні нафтової енергії. Відкриті 12 років тому нафтові резерви в Північному морі, недалеко британських берегів, розвинено до того ступеня, що цього року Велика Британія випродукує понад 1,7 мільйона бочівок денно і тим не лише покриє свої потреби, але й має надвишку для експорту. Продукція британської ропи зростатиме й осягне 1984 року коло два і півмільйона барилок денно. Одночасно з тим нафтові фірми й держава роблять розшуки нових нафтових резерв й сподіваються їх знайти, так що Велика Британія матиме забезпечення постачання підставових енерґетичних ресурсів на довший час. Вже тепер політики й учені дискутують, які це матиме наслідки для самої країни та її населення.

Передбачування зросту заробітних платень американських робітників наступного року виглядають зле для робітників. Не зважаючи на зменшення безробіття, а тим самим зменшення числа тих, хто шукає праці, отже збільшення запотребування на неї, інші співчинники будуть стримувати зріст заробітних платень. У першу чергу антиінфляційна політика Уряду і його рішуча постава у таких випадках, як, наприклад, страйк контролерів летунського руху. До цього долучується спад продуктивности американського робітника, а тим самим конкуренційности вироблюваних ним товарів, а в слід за тим скорочення американського ринку збуту в світі, висока відсоткова стопа, яка зменшує можливості побудови нових заводів і оновлення старих, та інші економічні явища, які діють у тому самому напрямі.

П. Т. Байбак

У СОРОКОВУ РІЧНИЦЮ ВИМАРШУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ В УКРАЇНУ

I

„Я не боюсь тюрми і ката,
Вони для мене не страшні!
Страшніш тюрма у рідній хаті,
Неволя в рідній стороні."

О. Кониський

Цього року на червень місяць припало 40-річчя апокаліптичної події — початку Другої світової війни, що розпочалася німецько-совєтським зударом, а згодом охопила своїм полум'ям інші континенти поза Европою. Ця війна відкрила західні кордони СССР та воєнними обставинами і зміною політичних режимів внесла багато ферментів, сподівань та вироблення і кристалізацію політичної думки поневолених окупаційними порядками народів, зокрема українського.

Майже чвертьсторіччя стовбур України — Наддніпрянщина — перебував приборканим та уярмленим червоною Москвою. Протягом того часу підсовєтська Україна була криваво-експериментальною кузнею та лябораторією комуністичного будівництва в СССР.

Українство, тобто 40-мільйонову всенаціональну збірноту, як етнічну цілість у межах УССР перед початком війни 1941 року, можна логічно і справедливо окреслити за лікарською діягнозою як анемічну чи дистрофічну категорію людей. Цю медичну діягностику можна автоматично перенести і на інші аспекти і ділянки життя українців — психологічні та ідейні.

Ця розпачлива та трагічна констатація стану українства мотивується та стверджується попередніми безперервними інквізиційними заходами, чистками, репресіями та терором: „розкуркулення" заможних, а незрідка й середніх селян (1929-33 рр.) та мільйонові депортації поза терени України з метою фізичного знищення; штучний голод, організований Москвою в Україн. (1932-1933 роки), коли було замордовано голодом 7,000,000 української людности, фізична ліквідація української національної еліти — СВУ, СУМ, БУД, УНЦ (1930-31 рр.), така ж ліквідація вищої ієрархії, духовенства і вірних Української Автокефальної Православної Церкви; кривава вакханалія „єжовщини" (1937-38 рр.), коли в СССР мучилося по тюрмах і концтаборах близько 20,000,000 людей. Тут наведено далеко не повний перелік жахливих подій того часу.

У перших місяцях війни обезголовлення і спустошення української нації підсилено ще масовою мобілізацією молоді і чоловіків середнього віку до Червоної армії, евакуацією працездатних чоловіків із підприємств і установ на схід, за Урал, таємними нічними арештами і розстрілами „неблагонадійних".

Так віч-на-віч з жорстокою і невблаганою дійсністю зустрічався український нарід, коли Україну зайняв німецький окупант. Стан ще погіршився, бо гостро відчувався брак провідних національних кадрів і взагалі працездатних людей. Якщо залишився малий відсоток працездатних — чоловіків, то сприяли тому випадкові обставини і великий смертельний риск тих людей, на яких бо чатувала загибель і від червоних, і від нових „визволителів". Населення під німецькою окупацією залишилося на ласку долі. Розпач і почуття безнадійности огорнули місцеве населення, що опинилося в умовах заподіяної війною економічної руїни. Заводи й інші підприємства були знищені або демонтовані. Мости, дороги, електростанції, водогін були зруйновані або сильно зіпсовані; те, що залишилося цілим, становило рідкий виняток. Харчово-сировинних баз не було.

Попри всі ці трагічні обставини, серед місцевого населення по великих містах, містечках та в сільських місцевостях знайшовся гурт надхненників та ініціяторів, що виявляли потужний гін до життя і творчости. Тут, очевидно, відігравав ролю і біологічний інстинкт виживання, і вроджений оптимізм, і енерґійний характер людини.

Був, розуміється, і такий тонкий щодо численности прошарок населення, в якого відвертою дивізою було: „Хай гірше, аби інше!". Це була група людей, що найбільше зазнала горя під совєтським режимом.

Ніхто з простих рядових „обивателів" ніколи не тішився станом війни з її жахами та жертвами. Проте, коли ведеться боротьба поміж скрайніми режимами, чи між державними або великонаціональними бльоками, підвладне окупантам населення, в якійсь формі й мірі, через своїх представників офіційно, абож підспудно, іншими каналами, виявляє свої тенденції до режиму, що відійшов, до режиму, що встановлюється. При цьому виявляється в населенні і певний свій власний фермент самоутвердження.

Так було і на східній українській землі під час німецької окупації 1941-44 років. Можна з певністю зазначити, що українське населення на окупованих Німеччиною землях складалося з двох головних категорій. До першої категорії належали антикомуністи, надхненні вороги московсько-большевицького режиму, як от колишні розкуркулені селяни, які чудом вижили, та їхні найближчі родичі, колишні політичні в'язні з інтеліґенції, робітництва та селянства, колишні вихідці з інших селянських прошарків „непролетарського" походження та інші дрібні групи, невдоволені з большевицького режиму

Треба відверто відзначити, що ця категорія українців мала залізну моральну поставу і позицію й активно взяла участь у віднові українського ідейного, духовно-культурного та господарсько-економічного життя. Це зовсім не значить, що вона по-рабському примирилася зі станом чужинецької окупації і поновного поневолення України. Ця категорія людей зміряла свої погляди і сподівання на майбутнє з тим, що два антиподи — комунізм і нацизм — у взаємоборотьбі скривавляться і впадуть, і що на тлі їх руїни виросте можливість і складуться обставини для здвигнення самостійної української держави. Трудно навіть у відсотках визначити кількість цих людей. Це й неважливо. Цю категорію людей можна назвати еліксиром відродження і відновлення духу і матерії.

То були реформатори і відродженці.

(Далі буде)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ЗАКЛИКАЄ ВСІХ ВІДДІЛОВИХ УРЯДНИКІВ: ПРЕДСІДНИКІВ, СЕКРЕТАРІВ, КАСИРІВ ТА КОНВЕНЦІЙНИХ ДЕЛЕҐАТІВ ВЗЯТИ АКТИВНУ УЧАСТЬ В ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІЙ КАМПАНІЇ. ЗА АКТИВНУ УЧАСТЬ І УСПІХИ В ЦІЙ КАМПАНІЇ ПЕРЕДБАЧЕНІ НАДЗВИЧАЙНІ НАГОРОДИ І ВОНА БУДЕ РІШАЛЬНА ДЛЯ ВИБОРУ КОНВЕНЦІЙНИХ ДЕЛЕҐАТІВ І ДЛЯ УЧАСТИ У КОНВЕНЦІЇ В ТРАВНІ 1982 РОКУ.

В Анґолі...

(Продовження зі стор. 1-ої)

На форумі ОН, Ради Безпеки, Організації Африканської Єдности та в різних столицях почалася дипломатична акція за відтягнення південно-африканських військ з Анголі та за повне припинення збройних акцій. Уряд Південно-африканської республіки ще не зайняв становища до цих пропозицій, а тільки потвердив, що його військові частини ввійшли на терен Анголі й перебуватимуть там, доки не знищать осередків СВАПО, з яких партизани організують свої напади на Намібію, якою опікується Південна Африка.

Події в Анголі комплектно заскочили Москву. Після першого шоку Москва розпочала як найширшу пропагандивну акцію, змішуючи ЗСА та інші західні країни з випадками в Анголі. В Москві бачать американську координацію подій в Анголі з іншими подіями в світі.

Американські чинники подали до публічного відома, що в конфлікті між Південно-Африканською республікою і Анголею вони займуть невтральне становище. Речник американського уряду Честер Крокер, асистент державного секретаря Александра Гейга для справ Африки, заявив: „Ми не можемо й не хочемо бути змушеними перейти на сторону однієї чи другої воюючої держави. Нашим завданням разом з нашими союзниками є утримувати контакт з усіми учасниками того конфлікту. Ми мусимо уникати таких акцій, які погіршували б і так уже великі небезпеки, які стоять перед Південною Африкою".

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ президента Роналда Реґена не прозрадила ще досі жадного пляну відносно політики Вашінґтону до діяльности кубинського диктатора Фіделя Кастра, поінформовані особи однак кажуть, що З'єднані Стейти Америки не терпітимуть довго провокативних заяв, висилки Кастром своїх військових частин поза Кубу для підтримки комуністичних і лівих режимів в Африці і Південній Америці, чи пересилання совєтської зброї для марксистських партизан в Ель сальвадорі. Америка, на думку політичних спостерігачів, мусить якось покарати кубинського авантюрника, бо в противному випадку престиж ЗСА значно впаде в очах держав вільного світу.

ДОСЛІДИ ПЕРЕВЕДЕНІ СПЕЦІЯЛІСТАМИ виказали, що майже половина населення З'єднаних Стейтів Америки є згідна дати президентові Роналдові реґенові нагоду спробувати врятувати американську економію, навіть якщо б це тривало довше як один рік і потягло б за собою певні економічні невигоди для американців. Багато запитаних відповіли, що мабуть ще не було такої людини в ЗСА, яка зуміла б на протязі одного року зробити економічне чудо. В загальному понад 50 відсотків населення схвалюють дотеперішні заходи Президента не тільки в економії, але також в закордонній політиці.

ПЕРЕШУКУЮЧИ ЗАТОПЛЕНИЙ 25 РОКІВ ТОМУ італійський корабель „Андреа Дорія" науковці віднайшли одну із двох тяжких кас, у яких пасажири корабля заховали свою біжутерію. Загально припускають, що там знаходяться предмети (золото, брилянти тощо) вартости понад чотири мільйони долярів. Згідно з інформаціями нюйоркського мільйонера Пітера Ґімбелса, фондами якого було зорганізовано цю експедицію пошуків, витягнення „сейфу" на поверхню води є тільки квестією кількох годин і не становитиме жадних труднощів. Корабель „Андреа Дорія" затонув 26-го липня 1956 року у наслідок зудару із шведським кораблем „Стокгольм". В тому часі затонули разом з кораблем 52 особи.

Флоріо виявляє...

(Продовження зі стор. 1-ої)

той час і „магнетом для туризму"; коротко накреслив різні можливості економічного розвитку стейту, забезпечення працею тощо.

Згадавши про свою приналежність до Ад гок Комітету, в діяльність якого входить сприяння Балтицьким країнам і Україні в їхніх прагненнях до звільнення від совєтської домінації, Флоріо запевнив, що і надалі він буде змагати за те, щоб „тримати при житті наші зобов'язання в Гельсінках і наголошувати, — що і робила делеґація ЗСА на нещодавній конференції у Мадриді, — настирливо і невтомно пригадувати Совєтському Союзові про порушення прийнятих ним зобов'язань щодо прав людини та щодо еміграції із СССР".

Закінчуючи свою доповідь приреченням всесторонньої співпраці з національними групами, пізнавання специфічних потреб кожної з них, обіцянкою створити „перехресний центр" представників усіх етнічних громад в його Адміністрації, — Дж. Флоріо згадав про свого діда, що тяжкою працею і продуктивністю її досягнув великих наслідків: „Прийшов час, щоб відновити в нашому стейті всі вартості тяжкопрацюючих і здисциплінованих людей".

Серед інших промовців — Янош Ґоч, заступник голови СЕДКокусу, говорив про брак агентства соціяльної опіки, що заступала б інтереси та потреби східньоевропейських етнічних груп, а зокрема похилих віком громадян.

Від української громади промовляла К. Смородська, що сконцентрувала свою увагу на акредитації суботніх шкіл; їх труднощів у зв'язку з браком достатньої фінансової допомоги від стейту і федерального Уряду, та вказала на недооцінювання користи цих шкіл не тільки для окремих етніків, але й для держави в цілому, та недостатні інформації про Східню Европу в підручниках реґулярних шкіл, що лишає молодь неприготованою до розуміння політичних криз (Афганістан, Польща тощо).

Д-р Витвицький у своїй промові торкнувся коротко історії емігрантів із Східньої і південної Европи, та подібности їхньої долі на початках поселення в ЗСА: „Не буде перебільшенням сказати, що основи для тяжкої індустрії цієї країни побудовано на спинах східніх і південних европейців,— сказав він, — а проте, існувало велике упередження до цих емігрантів в американському суспільстві, що доповідач ілюстрував прикладами. Кандидатуру „етніка" на провідні посади ще донедавна нерадо підтримувано серед американського суспільства. Черговим доказом заникнення такої дискримінаційної тенденції в суспільстві є кандидат — „етнік" на губернатора стейту Джеймс Флоріо.

Після запитів до Дж. Флоріо і його відповідей — відбулася коротка пресконференція, на якій були присутні кореспонденти „Гералд Нюз", двох польських часописів — „Ґлос Народні" і „Нови Дзєннік" та „Свободи".

ВАШІНҐТОН ПУБЛІЧНО ВИСЛОВИВ СВОЄ стурбування летунським інцидентом над водами Південної Кореї, у якому північнокорейський літак вистрілив ракету на американський літак і хоч його не поцілив, але міг це зробити. Американські чинники попередили, що на майбутнє у таких випадках американські літаки реагуватимуть активною відповіддю, як це передбачує реґулямін.

РІЗНІ МІЛІЦІЇ Й ПАРТИЗАНСЬКІ відділи на передмісті південного Бейруту знову зводили бої, у висліді яких є чимало поранених. Поліція й державні чинники Ливану передали до публічного відома перебіг тих зударів. Почалися вони з особистих конфліктів і суперечок між шіїтами і комуністами, але після короткого часу перейшли у збройний зудар, в якому взяли участь, з одного боку, бойові групи Організації комуністичної акції, а з другого мусулманська міліція Амаль. Урядові чинники виявили велике занепокоєння з того приводу, що мусулмансько-комуністичний конфлікт поширюється по цілій країні, а в першу чергу, в південних провінціях, де взагалі немає ніякого ладу, а цей новий конфлікт може принести ще дальші заворушення.

МУАММАР КАДДАФІ ВІДБУВ 11- ДЕННУ подорож по п'ятьох арабських країнах. Він відвідав Південний Ємен, Етіопію, Об'єднані арабські емірати і Кувейт, а вкінці Сирію. В часі його відсутности стався напад лівійських літаків на американські над відкритим морем у заливі Сідра. В часі того зудару американці зістрілили два лівійські літаки двома ракетами. Лівійське інформаційне агентство ЯНА повідомило, що Каддафі вітали як великого переможця тисячі людей, які протестували проти американців і величали його великим лідером.

ДЕРЖАВНИЙ ДОРАДЧИЙ КОМІТЕТ В ЕСПАНІЇ, очолений Антоніом Хіменезом Блянко, порекомендував еспанському урядові без проволоки приступити до НАТО. Прем'єр Леопольдо Кальво Сотельо вже поробив перші заходи для цього, але перед остаточним приступленням звернувся до того дорадчого комітету за порадою.

Пам'яті інж. Юліяна Гошовського

Мешканці Кергонксонської оселі „Золота Осінь" у глибокій печалі попрощали свого співгромадянина св. п. інж. Юліяна Гошовського, який упокоївся 13-го липня ц.р. і про якого зі смутком згадуємо у сороковий день його відходу у потобічний світ.

Св.п. Гошовський залишив про себе спогад, як про пильного члена управи, шляхетну, товариську і винятково скромну людину. Бувши у проводі Оселі, він намагався заощаджувати витрати, виконуючи особисто різні направи, — найбільше по своєму фаху електрика й електроніка. Пригадується, як у холодні зимові ранки він, без допомоги, трудився над закладанням ізоляції для нашої спільної криниці. Про свої заслуги ніколи не згадував, як і не згадував про своє попереднє, сповнене небезпек життя.

Лише перші роки у Фалиші, Стрийського повіту у Галичині (що тоді опинилася під Польщею) були безтурботні, як і початкові кляси Стрийської гімназії, яку він закінчив у 1926 році. Але його вищі студії вже були перервані діяльністю в підпіллі і ув'язненнями у Стрию і Дрогобичу в 1928-1933 роках. Перед першим ув'язненням розпочав студії на хемічному, а потім електричному відділах Львівської політехніки, які, після перерви, продовжував у Берліні (Вища Технічна Школа у Шатлотенбурзі), а закінчив у Ільменау, Тюрінгія, отримавши 1936 року диплом інженера радіотехніки.

Повернувшись до Галичини і прагнучи створити власні верстати праці, відкрив у Стрию підприємство продажу і направи радіоапаратів і роверів „Атом". Професійна освіта, меткість і заповзятість сприяли поширенню підприємства, яке почало давати помітні прибутки. Тож перед родиною Гошовських Юліян одружився у 1936 році з Іванною Шульган, відданою товаришкою його бурхливого життя, яка допомогла йому перебути тяжкі роки війни і виховати трьох доньок) намічалося ясне майбутнє. Одначе війна усе перекреслила. Втрата власного підприємства спричинила матеріяльну руїну, а у перших днях німецько-польської війни Юліяна заарештовано. Вирятував його швидкий упадок Польщі і на початку першої совєтської окупації він отримав становище директора електричної станції у Стрию. Одначе, під загрозою чергового арешту, — вже з боку нового окупанта, — він рятувався втечою на Захід, перейшовши з родиною під кулями совєтсько-німецьку границю. Далі була фахова заробітна праця у Кракові й інших містах та дальше підпільне пов'язання з бойовиками, — на цей раз у боротьбі проти німецького займанця. Довелося ізнову піти за покликом обов'язків і він понад рік (травень 1943- червень 1944) надавав радіопередачі з підпільної радіостанції УПА, що її він сам змонтував у Карпатах.

Потім — відступ на Захід, перебування у Відні, драматичне мандрування з маленькими діточками по Австрії і, нарешті, зупинка в 1948 році у таборі Рід, вже поза совєтською зоною. Звідти доля кинула родину Гошовських до Торіно, Італії, а далі у 1949 року — до Арґентини, де довелося жити на передмісті волого-гарячого Буенос-Айресу. Диплом інженера радіотехніки німецьких високих шкіл допоміг влаштуватися за фахом, а 1959 року переїхати до Північної Америки.

Перебуваючи на сході ЗСА, в околицях Філядельфії і Ню Йорку, і працюючи на відповідальних становищах заробітково, включився у громадське життя цих великих міст. Дочекавшись пенсійного віку, прибув до нашої Оселі, де його різностороння активність залишила тривалий слід. Був близький до Пласту ще зі Стрийської доби його життя, коли заснував кооперативу „Червона Калина". Пластовий закон був дороговказом та правильником його життя й праці. Трудився він також над виданням збірки жартів, яка вийшла друком тиждень після його смерти.

Спочив на кладовищі у Бавнд Бруку між багатьма побратимами його збройних і духових змагань.

Управа і мешканці оселі „Золота Осінь"

Громадські...

(Продовження зі стор. 2)

ворожить успіху таких нових зусиль, бо для успіху треба, в першу чергу, доброї волі. В першу чергу, треба, щоб згоду бажали собі обидві сторони. Треба, щоб „переможці" на XIII Конґресі усвідомили, що справа не в ротації, справа не в колективному проводі централі, яка є організацією організацій, а справа в тому, що одна політична партія (середовище) не може керувати всім громадським життям, всією громадою. Це є, на думку автора цих рядків, який трохи орієнтується у відносинах і має за собою деякий громадсько-політичний досвід, „кондіціо сіне ква нон" — невідхильна передумова переговорів про згоду в сімействі. Згода і співпраця — це не безкритичний послух наказові згори. Провід у руках однієї партії, побудованої на засадах послуху партійному лідерству, виключає співпрацю різнорідних установ і організацій із різнорідним членством. Меншість має повинуватися більшості тільки в однорідних організаціях, у різнорідних обов'язує компромісове зговорення. Такої засади тримався о. Москаль, як урядуючий віцепрезидент УККА. Громада цього не забула і громада надзвичайно радіє, що така людина стала Владикою, бо це гарантія, що новий Митрополит, його новий Помічник та інші наші Владики будуть діяти по лінії добра всієї громади.

Талант на службі...

(Продовження зі стор. 2)

народи і людину тільки як роботів, виконавців волі й плянів комуністичної партії. Нарід і людина — це знаряддя в руках московського центру. І тому вислужництво цьому центрові стало остаточним мірилом усіх вартостей. Без цього вислужництва ніякий талант, ніяке зусилля, ні навіть найбільші здобутки — не мають в СССР ваги.

Власне тому всілякі пристосуванці, кар'єристи, а в літературі — графомани виходять на передові місця й жирують на кошт громади. Ніде немає в літературі стільки забріханости, своєрідної „духовості перверсії", що в підсовєтських літературах. Тільки, що там це не сексуальне збочення — порнографія, не хворобливі випари збоченої еротично людини, а дійсна духова перверсія. Перекручення мистецької правди й пофальшування духового життя, деформація дійсности й корупція духових вартостей людей, — коротко: духова порнографія. Тому й не диво, що в тій атмосфері ростуть пристосуванці й кар'єристи, або — як сказав у своєму виступі Павло Загребельний: „Скільки тут смаківщини, випадкових розумувань випадкових людей і просто дилетантизму".

Але в підсовєтських літературах є і талановиті люди, які запродали свої душі червоному Молохові.

Продовження буде

СОФІЯ ЮРЧИНЮК

Ділимося сумною вісткою, що дня 17-го липня 1981 року, на 60-му році трудолюбивого життя, відійшла у Вічність

ДРУЖИНА, МАМА, БАБУСЯ

бл. п.

СОФІЯ ЮРЧИНЮК
з дому КЕЛЬМАН

Покійна народилася 18-го червня 1921 року, в селі Романове-Село на Тернопільщині, Західня Україна. Покійна не пам'ятала своїх Батьків. Виховувалася у бабці до повних її літ. Вибухла війна в 1941 році і німці вивезли її до Німеччини на примусову працю. По закінченні війни в 1945 році одружилась з Микитою Юрчинюком. В Німеччині перебувала в таборах Інґольштад і в Стефанскірхен. 1949 року виїхала з чоловіком та двома діточками до ЗСА (Ню Йорк). Покійною та родиною заопікувалася українська православна парафія Св. Вознесіння у Пассейку, Н. Дж. 1950 року Покійна вступила у члени УНСоюзу, 42-го Відділу в Пассейку, Н. Дж. Покійна була побожна, працьовита, енерґійна. Як бувша голова Сестрицтва парафії Св. Покрови в Кліфтоні, Н. Дж., невтомно працювала для своєї церкви та організації ОДУМ-у.

Покійна залишила в смутку чоловіка Микиту, синів Михайла і Володимира, невістку Марійку та внучку Лярисю. Нехай дзвони дзвонять й для Софії, хай легкою буде для неї чужа земля, а пам'ять про неї хай до віку буде серед нас, тих, що знали її.

ПРИСУТНІЙ

•

У 40-ий день смерти 23-го серпня 1981 року на тризні в залі парафії Св. Покрови в Кліфтоні, Н. Дж. переведено збірку в пам'ять Покійної СОФІЇ ЮРЧИНЮК, на Культурно-Освітній Центр в осередку Бавнд Брук, Н. Дж.

50.00 дол. — Микита Юрчинюк;
35.00 дол. — В. М. Юрчинюк;
25.00 дол. — Михайло Юрчинюк;
по 10.00 дол. — Т. С. Шевчук, Безушко, В. К. Міх, М. М. Кривіцький, М. Содчин, І. М. Шайдевич, Семен Черненко, М. Г. Пасічник, І. М. Нечай, Л. Н. Вовчанський, І. М. Гребенюк;
по 5.00 дол. — Володимир Різанів, Генадій Тесленко, Іван Комар, М. М. Войтюк, Григорій Сачок, Ґойда, Іван Плутенко, Г. М. Лимар, С. М. Коваль, Люся Гула, О. Р. Якімюк, М. А. Хербетко, Афанасій Дзіковський, паніматка О. Земляченко, Святослав Бітнер, М. Яровс, Анна Макаренко, Гілда Омеляненко, М. Я. Ключківський, Т. О. Клименко;
по 3.00 дол. — Евгенія Бабенко, Тетяна Петрушенко;
по 1.00 дол. — А. Р., В. Р., М. Ґ.

Разом .... 329.00 дол.

•

Пожертви надійшли на нев'янучий вінок бл. п. СОФІЇ ЮРЧИНЮК на Культурно-Освітні Центр в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Збірка Працівників УНС і Свободи, Джерзі Сіті, Н. Дж.	$125.00
Василь і Ольга Хомут, Піскатевей, Н. Дж.	50.00
Петро і Настя Каліщук, Гамілтон, Канада	40.00
Петро і Марта Цехош, Торонто, Канада	40.00
Василь і Катерина Міх, Філядельфія, Па.	30.00
Андрій і Романа Гадзевич, Мориставн, Н. Дж.	25.00
Андрій і Надя Яременко, Кліфтон, Н. Дж.	20.00
Григорій і Параска Клименко, Кліфтон, Н. Дж.	20.00
Ольга Подолян, Каліфорнія	20.00
Микола і Надя Мирчук, Лівінґстон, Н. Дж.	20.00
Петро і Ліда Тесленко, Ґарфільд, Н. Дж.	20.00
Антон Геп, Ґарфільд, Н. Дж.	10.00
Володимир і Галина Кулак, Кліфтон, Н. Дж.	10.00
Михайло і Анна Хербетко, Пассейк, Н. Дж.	10.00
Анна Ткачук, Калґари, Канада	10.00
Разом	$450.00

Щира подяка всім Жертводавцям.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в п'ятницю, 14-го серпня 1981 року, несподівано, відійшла у Вічність

наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА І ДОНЬКА

бл. п.

МАРІЯ ГНАТИШАК

проживши 58 років, нар. в с. Прибилів, Україна

ПОХОРОН відбувся в середу, 19-го серпня 1981 р. з церкви св. апп. Петра і Павла в Джерзі Ситі, Н. Дж., а опісля на цвинтар в Н. Арлінґтоні, Н. Дж.

Горем прибиті:
муж — СТЕФАН
дочка — МАРІЙКА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ
син — ІВАН з дружиною ДЖЕНЕТ
Тато, Брат і ближча та дальша Родина в Україні

Михайло Кміт не живе

Ще 22-го травня 1981 року в Сіднею на удар серця помер видатний український мистець маляр в Австралії й один із найбільш видатних у вільному світі — Михайло Кміт. За час (з перервами) 30-річного побуту в Австралії він придбав собі міжнародну славу своїми незвичайно оригінальними, цікавими і знаменитими картинами.

Народжений в 1910 році в Стрию вже змолоду виявив великий малярський талант на що звернув увагу Митрополит Андрій Шептицький. Якийсь час був в школі Новаківського у Львові, пізніше на кошт Митрополита, навчався в Академії Мистецтва в Кракові, яку закінчив в 1937 році. Під час студій, там же, також на кошт Митрополита, подорожував до Італії і Парижу, щоб доповнити освіту. Під час Другої світової війни був вчителем малярства в промисловій школі у Львові. По кількарічнім побуті в Австрії виемігрував до Австралії, де спочатку працював тяжко фізично. Від самого початку брав участь у малярських виставках, влаштовуваних австралійськими малярськими товариствами, ґалеріями, університетами. В дуже короткому часі звернув на себе увагу місцевих критиків і любителів малярства. Вже перші його власні виставки були успішні. В недовгому часі йому було признано кілька нагород, а 1953 році він виграв конкурс на релігійну картину, про що тоді писали всі австралійські щоденники на перших сторінках своїх видань. Картина його „Св. Марко" є власністю державної ґалерії в Сіднею. Негайно після цього він покинув фабричну працю і відтоді жив тільки з малярства. Ішов від успіху до успіху. Його картини купували не тільки до ґалерій, університетів тощо, але ще більше купували їх різні багатії. В той час він належав до малярської верхівки в Австралії. Одним із його спонзорів була відома фабрикантка косметики Гелена Рубінштейн, яка радила йому покинути Австралію і перенестися до ЗСА.

В 1957 році замість влаштувати особисту виставку в Лестер Ґалерії у Лондоні, куди його було запрошено, він виеміґрував до Сан Франсіско. В ЗСА який час хорував, мав різні клопоти родинні а в 1967 році повернувся до Австралії. В Австралії він влаштував 85 особистих виставок по різних містах країни, здебільшого по найбільших приватних галеріях, всі з великим успіхом. Звичайно про такі виставки писалося багато в австралійських газетах, часом рецензії зі знімками його картин були на цілу сторінку. Дуже часто всі картини з тих виставок продано на протязі кількох днів. Усі три виставки по його повороті з ЗСА були такими успішними, що довелось принести додаткові картини на виставку, бо по кількох днях всі були випродані, не дивлячись на велику ціну (деколи, — кільканадцять тисяч долярів).

Про св.п. М.Кміта пишуть у всіх книжках про австралійське мистецтво, репродукції його картин можна знайти в усіх австралійських мистецьких журналах і, розуміється, місцеві критики і історики австралійського мистецтва пишуть про нього як про австралійського українського походження мистця.

Побіч особистих виставок дуже часто його картини були влучені до показових виставок австралійського малярства, які уряд цієї країни висилав за кордон. Оті подорожні виставки були показані в ЗСА, Франції, Великій Британії, Італії та різних країнах Азії. В ЗСА мав особисту виставку в Музеї Модерного Мистецтва в Сан Франсіско в 1963 році. Був незвичайно всестороннім малярем, малював модерністично, а передовсім був неперевершеним кольористом, якого ряд критиків порівнював із найліпшими у світі (мова тут про англійських критиків). На жаль, дуже мало з його картин залишилося серед українців, а головною причиною того були високі ціни за них.

Українська спільнота в світі, а зокрема в Австралії втратила виімкового мистця.

ОБЕ

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" У ФІНАЛІ ТУРНІРУ „АНГОЙЗЕР БУШ"

УСВТ „Ч. Січ" — Галедон С. К. 2:1

Юніон, Н.Дж. — У п'ятницю, 21-го серпня ц. р., в останніх змаганнях своєї підгрупи, „Ч. Січ" здобула важливу перемогу з цим німецьким клюбом з Галедону, завдяки якій наша дружина ввійшла до фіналу ігор за звання чемпіона, трофеї і найбільшу фінансову нагороду цього турніру. Саме ця зустріч мала вирішити фіналіста, бо обидві дружини були основними кандидатами, які досі здобули однакову кількість точок. Тому була цікавою і звітова гра, в якій обидва суперники виявили всі свої вміння та завзятість, але гра пройшла чисто і коректно. Ведення 1:0 здобули німці вже в шостій хвилині, одначе, це не збентежило українських спортовців, які продовжували свою гру, якій надавали тон. У 25-ій хвилині „Січовики" вирівняли вислід 1:1, що його після чергової влучної акції свого нападу здобув Данило Благий.

Після перерви „Ч. Січ" продовжувала домінувати, але і німці зуміли здійснити декілька небезпечних наступів, що їх впевнено ліквідували оборонці Микуляк і Лишик та воротар Хамуляк. Рішальний для перемоги ґоль (головою) здобув „Січовий Пеле" Михайло Фарміґа, який, не зважаючи на кількарічну перерву виступів, майже не втратив кондиції, ані теж „смертельного" екзекутора з м'ячем у підворітті суперників. Здобуті ним два останні ґолі у двох минулих виступах могли б прикрасити гри найкращих професійних клюбів.

Фінальна зустріч за найвищі нагороди цього турніру відбудеться у п'ятницю ввечері, 11-го вересня ц. р., на площі Фарчерс Ґров в Юніон, Ню Джерзі. Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: М. Хамуляк, М. Лишик, М. Микуляк, Р. Колес, І. Чижович, Б. Куцина, Р. Ганич, Д. Благий, М. Фарміґа, Б. Шашкевич, Р. Йогансон, А. Охрименко, провідник і тренер.

УАСТ Рочестер і СК СУМ-А Клівленд — першуни турніру копаного м'яча

Еленвілл, Н.Й. — В днях 22-23 серпня ц. р. тут, на площі оселі СУМ-А, відбувся турнір українських юнацьких дружин, що його організувала КУ СУМ-А в порозумінні з Управою УСЦАК-Схід. До цього турніру зголосилося усіх п'ять дружин: чотири — до групи 15-річних грачів і молодших, а п'ятеро — до групи 18-річних і молодших. Але в цій останній змагалися тільки чотири дружини після того, як по перших змаганнях з СК СУМ-А Клівленд з вислідом 0:0, вибула з турніру дружина „Ч. Січі" з причини браку змагунів, які через певні перешкоди не прибули на турнір. У першій грі в складі „Ч. Січі" виступили три не управнені змагуни, підібрані на оселі.

Церемонію відкриття турніру перевели в суботу вполудне організаційний Ярослав Петрик та головний суддя і керівник турніру Мирослав Шміґель при участі дружин учасниць, чотирьох суддів, голови КУ СУМ-А А. Лозинського, членів Верифікаційної Комісії, до якої були призначені: мгр Е. Гановський, д-р Б. Футей від СУМ-А і О. Твардовський від УСЦАК-Схід. Згідно з правильником, в грах цього турніру виступали дружини, в складах яких були змагуни українського походження. Змагання проходили круговою системою кожний з кожним дві половини по 20 хвилин у групі молодших і 2 Х 30 хвилин у групі старших. У випадках нерішених судді заряджували догривки 2 Х 5 хвилин і, в потребі, по п'ять карних ударів тощо.

Усі змагання в обидвох днях пройшли на задовільному, а окремі на вищому рівні в часі чудової погоди.

ВИСЛІДИ ІГОР МОЛОДШОЇ ГРУПИ

СК СУМ-А Клівленд — СК СУМ-А Пассейк 6:0

СК СУМ-А Клівленд — СК СУМ-А Йонкерс 2:1

СК СУМ-А Клівленд — УСВТ „Ч. Січ" Нюарк 6:0

УСВТ „Ч. Січ" Нюарк — СК СУМ-А Пассейк 3:1

УСВТ „Ч. Січ" Нюарк — СК СУМ-А Йонкерс 2:0

СК СУМ-А Пассейк
СК СУМ-А Йонкерс 3:0

КІНЦЕВИЙ ПОКАЗНИК ТАБЕЛІ ІГОР

	Точки	Голі
СК СУМ-А Клівленд	6:0	14:1
УСВТ „Ч. Січ" Нюарк	4:2	5:7
СК СУМ-А Пассейк	2:4	4:3
СК СУМ-А Йонкерс	0:6	1:5

Найкращим змагуном у тій групі вийшов М. Шубин (СК СУМ-А Клівленд).

ВИСЛІДИ ІГОР СТАРШОЇ ГРУПИ

УАСТ Рочестер — СК СУМ-А Клівленд 2:1

УАСТ Рочестер — СК СУМ-А Йонкерс 4:2
УАСТ Рочестер
СК СУМ-А Філядельфія 3:0

СК СУМ-А Клівленд — СК СУМ-А Йонкерс 3:1

СК СУМ-А Клівленд — СК СУМ-А Філядельфія 2:3

СК СУМ-А Філядельфія — СК СУМ-А Йонкерс 2:3

Усі дружини дістали по дві точки з воковеру з дружиною „Ч. Січі".

КІНЦЕВИЙ ПОКАЗНИК ТАБЕЛІ ІГОР

	Точки	Голі
УАСТ Рочестер	8:0	9:3
СК СУМ-А Клівленд	4:4	8:6
СК СУМ-А Філядельфія	4:4	7:8
СК СУМ-А Йонкерс	2:6	6:9
УСВТ „Ч. Січ", Нюарк	0:6	0:6

Трофей найкращого змагуна турніру вручено Михайлові Бахнові (СК СУМ-А Філядельфія)

На відмічення в цьому турнірі заслужили дві дружини в групі молодших: СК СУМ-А Клівленд, першун турніру і наймолодші віком „жовтодзюби" УСВТ „Ч. Січ", віцечемпіони. Клівлендці домінували гарною і технічною грою і заслужено здобули трофей першунів. „Січовики" з одним тільки змагуном 15 років, решта 8-12 років, показали теж добру гру, а бувши найменшими і наймолодшими, здобули собі симпатії проводу і глядачів.

У групі старших не мали собі рівних юнаки УАСТ Рочестер, які домінували технічною грою і великим бажанням перемогти. Усі три дружини гарно себе зарепрезентували під оглядом поведінки і дисципліни як на грищі, так і поза ним. Сталося це завдяки жертвенним і відданим справі виховання провідникам і тренерам цих дружин. Про це згадували в часі церемонії закриття і при вручуванні трофеїв керівник і головний суддя турніру М. Шміґель та голова КУ СУМ-А А. Лозинський. Суддювали в цьому турнірі: Б. Шашкевич, Е. Борткевич, Я. Сосяк і М. Немержицький. Склади чемпіонів і віцечемпіонів турніру: старші: УАСТ Рочестер: М. Хома, І. Буняк, М. Яроси, П. Стефанів, А. Стефанів, Е.Бравн, Б.Мельник, М. Білан, Я. Ґалуґа, Ю. Ґалуґа, І. Скрупка, М. Шевчин. Провідник — Микола Шевчин. СК СУМ-А Клівленд: М. Тимош, І. Богуславський, Р. Попадюк, Б. Темнюк, М. Шубин, І. Глуховецький, Д. Дзюба, Б. Лішнянський, М. Лішнянський, З. Фаріян, Р. Василик, А. Футей, С. Сикепас, Ю. Бібик. Тренер Любомир Мудрий. Молодша група: СК СУМ-А Клівленд: С. Данко, С. Почтар, С. Маціх, Б. Маціх, Б. Кіндрат, І. Косовський, І. Шубин, І. Трилюк, П. Возняк, М. Попадюк, Т. Богуславський, М. Лішнянський, З. Зорій. Тренер Любомир Мудрий. УСВТ „Ч. Січ": Т. Науменко, Т. Бортник, Я. Павлик, Т. Сергіїв, Г. Сергіїв, М. Кравчук, Б. Полянський, Я. Твардовський, А. Ролянд, О. Ролянд, Б. Ґбур, Б. Науменко, С. Презимірський, П. Полянський, О. Василак. Провідники Богдан Кравчук і Андрій Ґбур.

(от)

З уваги на постійний зріст коштів друку, а зокрема в останніх часах на підвищення поштових оплат, Видавництво „Свобода" змушене зменшити число гратісових газет.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.